

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**СЕМІОТИКА МЕДІАТЕКСТУ В КОНТЕКСТІ
СЕМАНТИКИ КУЛЬТУРИ**

**Робоча програма
для студентів спеціальності 061 "Журналістика"
першого (бакалаврського) рівня**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2018**

УДК 81'22(07.034)

С30

Укладач О. П. Просяник

Затверджено на засіданні кафедри управління соціальними комунікаціями.

Протокол № 1 від 28.08.2017 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Семіотика медіатексту в контексті семантики культури [Електронний ресурс] : робоча програма для студентів спеціальності 061 "Журналістика" першого (бакалаврського) рівня / уклад. О. П. Просяник. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 44 с.

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями й темами. Вміщено плани лекцій, практичних занять, матеріали для закріплення знань (завдання для самостійної роботи, контрольні запитання), критерії щодо оцінювання знань студентів, професійні компетентності, якими має володіти студент після вивчення дисципліни.

Рекомендовано для студентів спеціальності 061 "Журналістика" першого (бакалаврського) рівня всіх форм навчання.

УДК 81'22(07.034)

© Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2018

Вступ

Сучасні засоби масової інформації є потужною силою впливу на суспільну свідомість. Вони не тільки визначають світосприйняття суб'єкта масової комунікації, але значною мірою формують дискурс і тезаурус сучасної культури.

Уявлення масової аудиторії про провідні актуальні соціально-політичні процеси формуються перш за все в системі образів-символів і їхніх конотативних значень, що безперервно породжуються та транслюються мас-медіа. У зв'язку з цим гостро постає питання щодо необхідності дослідження семіотичних механізмів масової комунікації, в якому провідне місце належить аналізу медіатексту в широкому соціально-політичному й культурному контексті. Багатостороннє вивчення медіа-комунікації в сучасному суспільстві виявляється неможливим поза контекстом теорії "знакового споживання". Саме тому семіотика розширює свої межі й стає базою для дослідження медіатексту як феномена масових комунікацій. Аналіз змісту й дизайну засобів масової інформації як сукупності знакових систем дозволяє побачити внутрішню єдність усіх мовних засобів, які використовуються в публікаціях, незалежно від формату матеріалу.

Навчальна дисципліна "Семіотика медіатексту в контексті семантики культури (в галузі реклами)" є варіативною дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітнього рівня "бакалавр" спеціальності 061 "Журналістика".

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 06 "Журналістика"	Варіативна
Змістових модулів – 3	Спеціальність 061 "Журналістика"	Рік підготовки
		2-й
Семестр		
4-й		
Загальна кількість годин – 120		Лекції
		22 год
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студентів – 4		Практичні
		38 год
		Самостійна робота
		60 год
	Вид контролю	
	залік	
	Освітній ступінь: перший (бакалаврський)	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної й індивідуальної роботи для денної форми навчання становить – 100 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни "Семіотика медіатексту в контексті семантики культури (в галузі реклами)" є формування компетентностей щодо семіотики як наддисциплінарного гуманітарного дослідження, а також щодо застосування семіотичних методів у практиці аналізу вербального тексту.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

ознайомлення з основними поняттями семіотики як науки про знаки й знакові системи;

розуміння взаємозв'язку семіотики й лінгвістики в контексті семантики культури;

вміння аналізувати різні види текстів з точки зору культурно-семіотичного підходу.

Об'єктом навчальної дисципліни є знакова система мовної діяльності й культури у їхній функціонально-прагматичній взаємодії.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є знакове втілення процесів комунікації в усіх сферах природного та соціального життя, де наявні інформаційні процеси.

Вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши більшість навчальних дисциплін гуманітарного та професійного циклів. Теоретико-методологічною базою вивчення цієї дисципліни є такі навчальні дисципліни, як: "Українська мова", "Соціологія", "Масова комунікація й інформація" та низка інших дисциплін гуманітарного й науково-технічного циклів. У свою чергу, знання з даної дисципліни забезпечують успішне виконання тренінгів, міждисциплінарних комплексних курсових робіт, бакалаврської дипломної роботи.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних занять та виконання практичних завдань. Найбільш складні питання винесено на розгляд й опрацювання під час практичних занять. Також велике значення в процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

функції, типологію знакових систем;

закономірності формування й функціонування мовних одиниць та інших знаків, а також знакових систем;

основні семіотико-лінгвістичні категорії та поняття, їхній структурно-семантичний зв'язок;

методи аналізу мови та інших знакових систем;

роль знакових систем у культурі;

вміти:

осмислити явище семіотики;

аналізувати мовні одиниці й культурні артефакти з урахуванням лінгвістичного й семіотичного підходів;

здійснювати семіолінгвістичний аналіз будь-якої семіотичної системи, зокрема тексту;

застосовувати набуті знання з лінгвосеміотики в професійній діяльності.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійними компетентностями, що наведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Професійні компетентності, яких набувають студенти після вивчення навчальної дисципліни

Код компетентності	Назва компетентності	Складові компетентності
ПК 1 професійна компетентність 1	Здатність використовувати понятійний апарат теорії семіотики для вирішення професійних задач	навички критично оцінювати наукові джерела з питань семіотики, лінгвістики та культури
		навички самостійного проведення досліджень на відповідному рівні
		розвиток аналітичних здібностей, здатності обґрунтувати власну позицію з питань теорії семіотики
ПК 2 професійна компетентність 2	Вміння логічно правильно, аргументовано будувати усне та писемне мовлення в основних прагмафункціональних дискурсах	розуміння особливостей основних прагмафункціональних дискурсів
		вміння ідентифікувати й аналізувати різні види текстів з точки зору культурно-семіотичного підходу
		оволодіння навичками застосування досягнень теорії семіотики до аналізу й створення текстів
ПК 3 професійна компетентність 3	Здатність створювати унікальний рекламний та PR-продукт з урахуванням соціологічних досліджень та психології сприйняття його цільовою аудиторією	навички використання аналітичного та методичного інструментарію для створення рекламного та PR-продукту
		розвиток аналітичних здібностей, здатності обґрунтувати власну позицію з питань створення рекламного та PR-продукту
		розвиток здібностей до створення текстів і документів, що використовуються у PR і рекламі, їхнє редагування

Структуру складових професійних компетентностей та їхнє формування відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведено в додатку А.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Загальні відомості про семіотику

Тема 1. Предмет, задачі й місце семіотики в системі наук

Семіотика як узагальнена наука про знакові системи та знакову комунікацію. Типи знаків та знакових систем як предмет дослідження семіотики. Історія виникнення науки. Ч. Пірс, У. Моріс та їхній внесок у розвиток семіотики. Концепція мови Ф. де Соссюра. Семіотика в структуралізмі кінця ХХ ст. "Структурна антропологія" К. Леві-Строса. Внесок Р. Барта в розвиток семіотичних ідей. "Археологія знання" М. Фуко. Семіотичні ідеї Ж. Дерріда. Семіотика У. Еко. Праці Ю. Лотмана: концепція семіосфери, інформаційно-семіотична концепція динаміки культури, семіотична концепція поведінки. Сучасний стан розвитку науки.

Тема 2. Лінгвосеміотика і паралінгвістика

Мова, мовлення, мовна діяльність. Співвідношення мислення та мови / мовлення. Вербальні засоби комунікації. Невербальні засоби комунікації (фонаційні, кінетичні, графічні засоби). Основні чинники та знаряддя невербальної комунікації (жести, гаптика, проксеміка / хронеміка, окулесіка, ольфакція і т. д.).

Тема 3. Знак та його аспекти: прагматика, семантика і синтактика (форма)

Теорії знаку. Будова знаку. Властивості знаку. Поняття денотату й десигнату. "Семіотичний трикутник" Огдена і Річардса. "Семіотичний трикутник" Фреге. Типології знаків. Знаки-індекси, знаки-ікони, знаки-символи та їхні основні риси. Семантика мовного й мовленнєвого знаку. Форма мовного й мовленнєвого знаку. Прагматика знаку в мові й мовленні. Соціальна обумовленість знаку.

Змістовий модуль 2

Текст як знак

Тема 4. Текст як цілісна мовленнєва одиниця, його прагматика, семантика й форма

Поняття тексту з огляду лінгвістики та семіотики. Текст як мовленнєвий знак та твір як культурна функція. Дискретність та недискретність тексту. Зв'язність тексту на когезійному й когеренційному рівнях. Прагматика, семантика й форма тексту. Текст, культурний контекст, інтертекстуальність. Одиниці тексту. Внутрішня структура тексту та її рівні: денотативний, логічний, аксіологічний, символічний. Зовнішня структура тексту як засіб виявлення внутрішньої структури. Розуміння тексту Ю. Лотманом. Текст як базова одиниця в системі культури.

Тема 5. Дискурсивні властивості тексту

Поняття дискурсу як досвідного варіанту лінгвосеміотичної діяльності. Типологія дискурсів. Структура дискурсу. Основні прагмафункціональні різновиди дискурсів. Тексти й жанри творів (документів) в основних прагмафункціональних дискурсах (побутовому, економічному, суспільно-політичному, науковому, філософському та художньому). Поняття мисленнєвого дискурсу.

Тема 6. Семантика тексту

Проблема значення й сутність тексту. Їх співвідношення в текстах різних дискурсивних типів. Імплікована та неявно експлікована інформація, фонові знання, культурний контекст. Основні мовленнєві стратегії (нарація, дескрипція, деліберація, прескрипція). Семантична структура текстів різного типу. Тріада: автор – текст – читач. Гіпертекст, літернет, фанфікшен.

Тема 7. Стилiстичні властивості суспільно-політичного тексту

Формальні засоби створення текстів різного дискурсивного типу та різних жанрів. Суспільно-політичний текст на тлі інших дискурсивних текстових форм. Стилiстична однорідність та еkleктика (змішування стилів). Книжкові та розмовні стилістичні засоби. Соціальна стратифікація мовних

кодів (літературна мова, мовний стандарт, розмовна мова, просторіччя, діалект, сленг, жаргон). Поняття ідіостилю. Поняття стилізації.

Змістовий модуль 3

Суспільно-політичний текст у культурі сучасного медіапростору

Тема 8. Медіапростір і характерні ознаки інформаційного суспільства: інфотайнмент, маніпуляція, суспільна думка

Поняття засобів масової інформації та комунікації. Медіапростір та його трансформація в інформаційному суспільстві. Основні характеристики інформаційного суспільства: віртуалізація, медіатизація, міфологізація. Інфотайнмент як поєднання інформування з розвагами. Управління (явне і маніпулятивне) суспільною думкою. Феномен таблоїдизації мас-медіа. Сенсаційність інформації та звернення до первинних інстинктів. Феномен селебріті.

Тема 9. Семіотика тексту в політичному дискурсі

Типологія політичного дискурсу за ідеологічними ознаками. Консервативний і прогресивістський дискурс, соціально спрямований і ліберальний дискурс, прагматичний та фундаменталістський дискурс. Політичний маркетинг і політична реклама. Дискурси української політичної сфери. Жанри політичних текстів. Сугестивні й маніпуляційні засоби в політичному тексті.

Тема 10. Семіотика тексту в медійному дискурсі

Різновиди сучасного медійного дискурсу (преса, телебачення, радіо, інтернет). Організація медійного простору (власники та дистрибутори медійної інформації в Україні). Жанри медійних текстів з урахуванням специфіки типу масмедіа. Сугестивні та маніпуляційні засоби в публіцистичному тексті.

Тема 11. Семіотика тексту в рекламному дискурсі

Різновиди комерційної реклами. Типологія рекламних текстів. Структура рекламного тексту. Слоган і його роль у рекламному тексті. Місце й роль аудіо та відеоряду в медійному рекламному тексті. Сугестивні та маніпуляційні засоби в рекламному тексті.

4. Структура навчальної дисципліни

Із самого початку вивчення навчальної дисципліни кожен студент має бути ознайомлений як з робочою програмою навчальної дисципліни й формами організації навчання, так і зі структурою, змістом та обсягом кожного з її навчальних модулів, а також з усіма видами контролю та методикою оцінювання сформованих професійних компетентностей.

Вивчення студентом навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного й ґрунтовного опрацювання навчальних модулів. Навчальний модуль – це окремий, відносно самостійний блок дисципліни, який логічно об'єднує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками. Тематичний план дисципліни складається з трьох змістових модулів (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		лекційні	практичні	проведення підсумкового контролю	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1 Загальні відомості про семіотику					
<i>Тема 1.</i> Предмет, задачі й місце семіотики в системі наук	9	2	2	–	5
<i>Тема 2.</i> Лінгвосеміотика і паралінгвістика	9	2	2	–	5
<i>Тема 3.</i> Знак та його аспекти: прагматика, семантика і синтактика (форма)	9	2	2	–	5
Разом за змістовим модулем 1	27	6	6	–	15

1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 2					
Текст як знак					
<i>Тема 4.</i> Текст як цілісна мовленнєва одиниця, його прагматика, семантика й форма	11	2	4	–	5
<i>Тема 5.</i> Дискурсивні властивості тексту	11	2	4	–	5
<i>Тема 6.</i> Семантика тексту	11	2	4	–	5
<i>Тема 7.</i> Стилiстичні властивості суспільно-політичного тексту	12	2	4	–	6
Разом за змістовим модулем 2	45	8	16	–	21
Змістовий модуль 3					
Суспільно-політичний текст у культурі сучасного медіапростору					
<i>Тема 8.</i> Медіапростір і характерні ознаки інформаційного суспільства: інфотайммент, маніпуляція, суспільна думка	12	2	4	–	6
<i>Тема 9.</i> Семіотика тексту в політичному дискурсі	12	2	4	–	6
<i>Тема 10.</i> Семіотика тексту в медійному дискурсі	12	2	4	–	6
<i>Тема 11.</i> Семіотика тексту в рекламному дискурсі	12	2	4	–	6
Разом за змістовим модулем 3	48	8	16	–	24
Усього годин за дисципліною	120	22	38	–	60

5. Теми та плани практичних занять

Практичне заняття – це форма навчального заняття, за якої викладач організує детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни й формує вміння та навички їхнього практичного застосування шляхом індивідуального чи групового виконання студентом(ами) сформульованих завдань. Проведення таких занять ґрунтується на попередньо підготовленому теоретичному та методичному матеріалі – наборі завдань різного рівня складності для розв'язування їх на занятті. Воно містить проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів, встановлення загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань із їхнім обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їхню перевірку, оцінювання (табл. 5.1).

Плани практичних занять

Назва теми	Теми та завдання	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Загальні відомості про семіотику			
<i>Тема 1.</i> Предмет, задачі й місце семіотики в системі наук	<i>Тема практичного заняття "Знакова природа інформації":</i> Завдання 1. Визначити основи семіотичного механізму. Завдання 2. Репрезентувати основні семіотичні теорії	2	Основна: [2; 4; 16; 21]. Додаткова: [1; 8; 15; 18; 22]
<i>Тема 2.</i> Лінгвосеміотика і паралінгвістика	<i>Тема практичного заняття "Вербальне та невербальне спілкування":</i> Завдання 1. Розглянути співвідношення мови / мовлення / мовної діяльності; мислення / мовної діяльності. Завдання 2. Обговорити основні знаряддя невербальної комунікації	2	Основна: [9; 14; 18; 20; 22]. Додаткова: [25 – 28; 30]
<i>Тема 3.</i> Знак та його аспекти: прагматика, семантика й синтактика (форма)	<i>Тема практичного заняття "Типологізація знакових систем та їхня роль у культурі":</i> Завдання 1. Розглянути засади типологізації знакових систем. Завдання 2. Проаналізувати роль знакових систем у культурі	2	Основна: [2; 4; 16; 21]. Додаткова: [1; 8; 15; 18; 22]
Змістовий модуль 2. Текст як знак			
<i>Тема 4.</i> Текст як цілісна мовленнєва одиниця, його прагматика, семантика й форма	<i>Тема практичного заняття "Текст як базова одиниця у системі культури":</i> Завдання 1. Визначити поняття тексту з точки зору лінгвістики та семіотики. Завдання 2. Порівняти когезію й когеренцію як аспекти зв'язності тексту	4	Основна: [3; 4; 8; 9; 15]. Додаткова: [6; 24; 29]
<i>Тема 5.</i> Дискурсивні властивості тексту	<i>Тема практичного заняття "Основні прагмафункціональні різновиди дискурсів":</i> Завдання 1. Розглянути типологію дискурсу. Завдання 2. Проаналізувати жанри творів в основних прагмафункціональних дискурсах	4	Основна: [3; 4; 8; 9; 15]. Додаткова: [6; 4; 29]

1	2	3	4
Тема 6. Семантика тексту	Тема практичного заняття "Семантичний аналіз суспільно-політичного тексту": Завдання 1. Розглянути проблему співвідношення значення і смислу. Завдання 2. Зробити презентацію на вільно обрану тему	4	Основна: [2; 3; 10; 11]. Додаткова: [6; 29; 34 – 36]
Тема 7. Стилiстичні властивості суспільно-політичного тексту	Тема практичного заняття "Стилiстичний аналіз суспільно-політичного тексту": Завдання 1. Проаналізувати мовні коди: літературна мова, мовний стандарт, розмовна мова, просторіччя, діалект, сленг, жаргон. Завдання 2. Розглянути поняття ідіостилю	4	Основна: [1; 2; 14]. Додаткова: [9 – 11; 25]
Змістовий модуль 3. Суспільно-політичний текст у культурі сучасного медіапростору			
Тема 8. Медіапростір і характерні ознаки інформаційного суспільства: інфотайнмент, маніпуляція, суспільна думка	Тема практичного заняття "Медіапростір та його трансформація у сучасному інформаційному суспільстві": Завдання 1. Проаналізувати віртуалізацію, медіатизацію, міфологізацію як основні характеристики інформаційного суспільства. Завдання 2. Обговорити проблему маніпуляції суспільною думкою	4	Основна: [3; 6; 9; 22]. Додаткова: [3 – 6; 12; 13; 26]
Тема 9. Семіотика тексту в політичному дискурсі	Тема практичного заняття "Семіотичний аналіз політичних текстів": Завдання 1. Написати політичний текст (промова, відозва, декларація, передвиборча листівка). Завдання 2. Порівняти дискурс популістських, державницьких та ліберальних політичних сил	4	Основна: [10; 18; 20 – 23]. Додаткова: [8 – 10]
Тема 10. Семіотика тексту в медійному дискурсі	Тема практичного заняття "Семіотичний аналіз медійних текстів": Завдання 1. Проаналізувати жанри медійних текстів. Завдання 2. Написати медійний текст	4	Основна: [10; 18; 20 – 23]. Додаткова: [8 – 10]
Тема 11. Семіотика тексту в рекламному дискурсі	Тема практичного заняття "Семіотичний аналіз рекламних текстів": Завдання 1. Визначити роль аудіо і відеоряду у рекламі. Завдання 2. Написати рекламний текст	4	Основна: [10; 18; 20 – 23]. Додаткова: [4; 23; 26]
Разом за навчальною дисципліною		38	

5.1. Приклади типових практичних завдань за темами

Змістовий модуль 2 Текст як знак

Тема 5. Дискурсивні властивості тексту

Мета заняття: поглиблення та розширення теоретичного осмислення поняття дискурсу як досвідного варіанту лінгвoseміотичної діяльності.

Основні теоретичні відомості

Типологія дискурсів. Структура дискурсу. Основні прагмафункціональні різновиди дискурсів. Тексти й жанри творів (документів) в основних прагмафункціональних дискурсах. Поняття мисленневого дискурсу.

Питання до обговорення:

1. Дискурс як предмет наукового дослідження.
2. Проблема мисленневого дискурсу в сучасній лінгвістиці.
3. Побутовий, економічний, суспільно-політичний, науковий, філософський і художній дискурси.

Очікуваний результат виконання завдання

Поглиблення теоретичного освоєння механізмів створення значень і структури текстів основних прагмафункціональних різновидів дискурсу. Дискусія щодо культурного контенту сучасного суспільно-політичного тексту.

6. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Мета СРС – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування в студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 50 % (60 годин) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (120 годин). У ході самостійної роботи студент має перетворитися

на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними й практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної професійної підготовки. СРС містить: опрацювання лекційного матеріалу; опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів і понять за темами дисципліни; підготовку до практичних занять; поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань; виконання творчого проекту та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни; підготовку до форм поточного контролю; систематизацію вивченого матеріалу.

Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та закордонною спеціальною літературою, активна творча робота (відгук на текст, очерк, есе, презентації). Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань та набуття практичних навичок з навчальної дисципліни, наведені в табл. 6.1.

Таблиця 6.1

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість годин	Форми контролю СРС	Література
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Загальні відомості про семіотику				
<i>Тема 1.</i> Предмет, задачі й місце семіотики в системі наук	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, огляд теоретичного матеріалу з теми практичного заняття "Знакова природа інформації"	5	Експрес-опитування на лекції	Основна: [2; 4; 16; 21]. Додаткова: [1; 8; 15; 18; 22]
<i>Тема 2.</i> Лінгвосеміотика і паралінгвістика	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми "Вербальне та невербальне спілкування"	5	Експрес-опитування на лекції. Робота на ПЗ	Основна: [9; 14; 18; 20; 22]. Додаткова: [25 – 28; 30]

1	2	3	4	5
<i>Тема 3.</i> Знак та його аспекти: прагматика, семантика і синтактика (форма)	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми "Типологізація знакових систем та їхня роль у культурі"	5	Анотування основних джерел з теми	Основна: [2; 4; 16; 21]. Додаткова: [1; 8; 15; 18; 22]
Усього за змістовим модулем 1		15		
Змістовий модуль 2. Текст як знак				
<i>Тема 4.</i> Текст як цілісна мовленнєва одиниця, його прагматика, семантика й форма	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми "Текст як базова одиниця у системі культури"	5	Складання термінологічного словника семіотики. Відгук на текст	Основна: [3; 4; 8; 9; 15]. Додаткова: [6; 24; 29]
<i>Тема 5.</i> Дискурсивні властивості тексту	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми "Основні прагмафункціональні різновиди дискурсів"	5	Експресопитування на лекції	Основна: [3; 4; 8; 9; 15]. Додаткова: [6; 4; 29]
<i>Тема 6.</i> Семантика тексту	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми "Семантичний аналіз суспільно-політичного тексту"	5	Експресопитування на лекції. Презентація	Основна: [2; 3; 10; 11]. Додаткова: [6; 29; 34 – 36]
<i>Тема 7.</i> Стилiстичні властивості суспільно-політичного тексту	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми "Стилiстичний аналіз суспільно-політичного тексту"	6	Експресопитування на лекції. Нарис	Основна: [1; 2; 14]. Додаткова: [9 – 11; 25]
Усього за змістовим модулем 2		21		

1	2	3	4	5
Змістовий модуль 3 Суспільно-політичний текст у культурі сучасного медіапростору				
<i>Тема 8.</i> Медіапростір і характерні ознаки інформаційного суспільства: інфотайммент, маніпуляція, суспільна думка	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми "Медіапростір і його трансформація в сучасному інформаційному суспільстві"	6	Експрес-опитування на лекції. Есе	Основна: [3; 6; 9; 22]. Додаткова: [3 – 6; 12; 13; 26]
<i>Тема 9.</i> Семіотика тексту в політичному дискурсі	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми "Семіотичний аналіз політичних текстів"	6	Експрес-опитування на лекції	Основна: [10; 18; 20 – 23]. Додаткова: [8 – 10]
<i>Тема 10.</i> Семіотика тексту в медійному дискурсі	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми "Семіотичний аналіз медійних текстів"	6	Експрес-опитування на лекції	Основна: [10; 18; 20 – 23]. Додаткова: [8 – 10]
<i>Тема 11.</i> Семіотика тексту в рекламному дискурсі	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми "Семіотичний аналіз рекламних текстів"	6	Експрес-опитування на лекції	Основна: [10; 18; 20 – 23]. Додаткова: [4; 23; 26]
Усього		24		
Усього годин за дисципліною		60		

6.1. Контрольні запитання для самодіагностики

Змістовий модуль 1

Загальні відомості про семіотику

Тема 1. Предмет, задачі й місце семіотики в системі наук

1. Що таке семіотика?
2. Завдяки досягненням яких наук формується семіотика?
3. У чому полягає внесок у розвиток семіотики Ч. Пірса, Ф. де Сосюра й Ч. Моріса?

4. Значення наукових праць К. Леві-Строса, Р. Барта для розвитку семіотики.

5. Які основні ідеї М. Фуко та Ж. Дерріда?

6. У чому полягає внесок у розвиток семіотики У. Еко?

7. Які основні ідеї наукових праць Ю. Лотмана?

Тема 2. Лінгвосеміотика і паралінгвістика

1. Дайте визначення мови, мовлення, мовленнєвої діяльності.

2. Охарактеризуйте співвідношення мовленнєвої діяльності й мислення.

3. Що таке вербальна комунікація?

4. Назвіть основні види невербальної комунікації.

5. Співвідношення вербальної та невербальної комунікації в комунікаційному процесі.

Тема 3. Знак та його аспекти: прагматика, семантика і синтактика (форма)

1. Дайте визначення знака.

2. Що таке денотат і десигнат?

3. Які складові "семіотичного трикутника"?

4. Назвіть принципи типологізації знаків.

5. Типологія знаків Ч. Пірса.

6. У чому подібність і різниця знаків-індексів, знаків-ікон, знаків-символів?

7. Що таке семантика мовного й мовленнєвого знаку?

8. Що таке форма мовного й мовленнєвого знаку?

9. Що таке прагматика мовного й мовленнєвого знаку?

Змістовий модуль 2

Текст як знак

Тема 4. Текст як цілісна мовленнєва одиниця, його прагматика, семантика й форма

1. У чому подібність і різниця семіотичного й лінгвістичного визначення тексту?

2. Чому Ю. Лотман визначає текст як базову одиницю культури?

3. Які функції тексту з точки зору лінгвістики?
4. Які функції тексту з точки зору семіотики?
5. Яка структура тексту з точки зору лінгвістики?
6. Яка структура тексту з точки зору семіотики?
7. Охарактеризуйте семіотичну типологію текстів за Ю. Лотманом.
8. Чим семіотична типологія текстів за Ю. Лотманом відрізняється від лінгвістичної типології?
9. Прагматична настанова тексту й автора.

Тема 5. Дискурсивні властивості тексту

1. Дайте визначення дискурсу.
2. Які основні принципи дискурсивного аналізу?
3. Які основні принципи текстологічного аналізу?
4. Які основні принципи семіотичного аналізу тексту?
5. Які, за Ю. Лотманом, етапи створення тексту автором та етапи його сприйняття читачем?
6. Назвіть жанри творів в основних прагмафункціональних дискурсах (побутовому, економічному, суспільно-політичному, науковому, філософському та художньому).
7. Що таке мисленнєвий дискурс?

Тема 6. Семантика тексту

1. Окресліть проблему значення / сутність.
2. Що таке фонові знання?
3. Що таке культурний контекст?
4. Дайте характеристику основним мовленнєвим стратегіям: нарація, дескрипція, деліберація, проскрипція.
5. Що таке гіпертекст?
6. Що таке літернет?
7. Що таке фанфікшен?

Тема 7. Стилiстичні властивості суспільно-політичного тексту

1. Назвіть формальні засоби створення текстів різного дискурсивного типу.
2. Якими характеристиками визначається суспільно-політичний текст?
3. Що таке еkleктика?

4. Охарактеризуйте літературну мову, мовний стандарт.
5. Охарактеризуйте розмовну мову, просторіччя, діалект.
6. Охарактеризуйте сленг і жаргон.
7. Що таке ідіостиль?
8. Що таке ідіолект?

Змістовий модуль 3

Суспільно-політичний текст у культурі сучасного медіапростору

Тема 8. Медіапростір і характерні ознаки інформаційного суспільства: інфотайнмент, маніпуляція, суспільна думка

1. Що таке віртуалізація інформаційного простору?
2. Що таке медіатизація інформаційного простору?
3. Що таке міфологізація інформаційного простору?
4. Дайте характеристику інфотейнменту.
5. Які існують технології маніпуляції суспільною думкою?
6. Назвіть основні риси сучасного медіапростору.

Тема 9. Семіотика тексту в політичному дискурсі

1. Порівняйте консервативний та прогресивістський дискурси.
2. Дайте порівняльну характеристику соціально спрямованого та ліберального дискурсів.
3. Дайте порівняльну характеристику прагматичного та фундаменталістського дискурсів.
4. Які жанри політичних текстів ви знаєте?
5. Яку роль відіграє маркетинг у політичній рекламі?
6. Що таке сугестивний засіб?
7. Сугестивні та маніпуляційні засоби в політичному тексті.

Тема 10. Семіотика тексту в медійному дискурсі

1. Назвіть сутнісні характеристики медіатексту.
2. Назвіть жанри медійних текстів.
3. Що таке полікодовий текст?
4. Що таке креолізований текст?
5. Як організовано медійний простір в Україні?

6. Інтертекстуальність медіатексту.
7. Сугестивні та маніпуляційні засоби в публіцистичному тексті.

Тема 11. Семіотика тексту в рекламному дискурсі

1. Які існують різновиди комерційної реклами?
2. Як організована структура рекламного тексту?
3. Яка роль слогана в рекламному тексті?
4. Визначте місце й роль аудіо- та відеоряду в медійному рекламному тексті.
5. Сугестивні та маніпуляційні засоби в рекламному тексті.
6. Мистецтво в рекламі як семіотична форма маніпуляції свідомістю споживача.

7. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи в формі індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль, тощо.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

- а) за засвоєнням теоретичного матеріалу:
консультації: індивідуальні (запитання – відповідь), групові (розгляд типових прикладів – ситуацій);
- б) за засвоєнням практичного матеріалу:
консультації індивідуальні та групові;
- в) для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу:
індивідуальне здавання виконаних робіт.

8. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так й інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, метод мозкової атаки, кейс-стадії, презентації, імітаційний тренінг (табл. 8.1).

**Розподіл форм та методів активізації процесу навчання
за темами навчальної дисципліни**

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
<i>Тема 1.</i> Предмет, задачі й місце семіотики в системі наук	Лекція проблемного характеру з питання "Семіотика в сучасній науковій парадигмі". Робота в малих групах щодо вирішення проблемних питань з теорії семіотики
<i>Тема 2.</i> Лінгвосеміотика і паралінгвістика	Міні-лекція з питання "Невербальна комунікація". Робота в малих групах з проблем різних форм невербальної комунікації
<i>Тема 3.</i> Знак та його аспекти: прагматика, семантика і синтактика (форма)	Робота в малих групах щодо визначення проблеми прагматики, семантики й форми знаку. Пошук вирішення питання співвідношення мови, мовлення і знака
<i>Тема 4.</i> Текст як цілісна мовленева одиниця, його прагматика, семантика й форма	Робота в малих групах з метою визначення поняття тексту як культурної універсалії
<i>Тема 5.</i> Дискурсивні властивості тексту	Робота в малих групах з метою визначення дискурсу як досвідного варіанту лінгвосеміотичної діяльності
<i>Тема 6.</i> Семантика тексту	Міні-лекція з питання "Значення й смисл"
<i>Тема 7.</i> Стилiстичні властивості суспільно-політичного тексту	Кейс-стадії – оцінка особливостей стилістичної структури суспільно-політичного тексту
<i>Тема 8.</i> Медіапростір і характерні ознаки інформаційного суспільства: інфотайммент, маніпуляція, суспільна думка	Імітаційний тренінг з навичок маніпуляції аудиторією
<i>Тема 9.</i> Семіотика тексту в політичному дискурсі	Семінар-дискусія "Інтерпретація публіцистичного тексту як знака"
<i>Тема 10.</i> Семіотика тексту в медійному дискурсі	Семінар-дискусія "Інтерпретація медійного тексту як знака"
<i>Тема 11.</i> Семіотика тексту в рекламному дискурсі	Семінар-дискусія "Інтерпретація рекламного тексту як знака"

Основні відмінності активних й інтерактивних методів навчання від традиційних відрізняються не тільки методикою й технікою викладання, але й високою ефективністю навчального процесу, який виявляється у: високій мотивації студентів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні самосвідомості студентів; формуванні здатності самостійно вирішувати; формуванні здатності до ухвалення колективних рішень;

формуванні здатності до соціальної інтеграції; набуття навичок вирішення конфліктів; розвитку здатності до знаходження компромісів.

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню в студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Вони проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження. Міні-лекції відрізняються від повноформатних лекцій значно меншою тривалістю. Зазвичай міні-лекції тривають не більше 10 – 15 хвилин і використовуються для того, щоб стисло донести нову інформацію до всіх студентів. Міні-лекції часто застосовуються як частини цілісної теми, яку бажано викладати повноформатною лекцією, щоб не втомлювати аудиторію. Тоді інформація надається відповідно до черги кількома окремими сегментами, між якими застосовуються інші форми й методи навчання.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками й поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди та переконання, виробляють уміння формулювати думки й висловлювати їх.

Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою та змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей і досвіду соціального спілкування.

Мозкові атаки – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити та здійснити їхню селекцію.

Кейс-стадії – метод творчого навчання студентів, що надає можливості набувати практичних умінь підготовки до професійної діяльності. З методичної точки зору кейс – це спеціально підготовлений навчальний

матеріал, що "містить структурований опис ситуацій, що запозичені з реальної практики". Як інтерактивний, кейс-метод може застосовуватися під час закріплення знань і вмінь, що були отримані на попередніх заняттях, розвиткові навичок аналізу та критичного мислення, зв'язку теорії та практики.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи звіту щодо виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного студента, так і колективними, тобто виступи двох і більше студентів.

Імітаційний тренінг припускає відпрацьовування певних спеціалізованих навичок й умінь роботи з різними технічними засобами й пристроями.

Імітація сприяє поглибленню та вдосконаленню знань, підготовці до індивідуальної та колективної професійної діяльності, активізує творчі зусилля, розвиває самостійність у розв'язанні проблемних і виробничих ситуацій, формує позитивні риси динамічного майбутнього спеціаліста (організаційні, професійні уміння та навички, уміння керувати та спілкуватись); забезпечує високий рівень засвоєння знань.

Приклади використання методик активізації процесу навчання наведено в табл. 8.2.

Таблиця 8.2

Використання методик активізації процесу навчання

Тема навчальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методика активізації процесу навчання
1	2	3
<i>Тема 1.</i> Предмет, задачі й місце семіотики в системі наук	<i>Завдання 2.</i> Репрезентувати основні семіотичні теорії	Робота в малих групах щодо вирішення проблемних питань з теорії семіотики
<i>Тема 2.</i> Лінгвосеміотика і паралінгвістика	<i>Завдання 2.</i> Обговорити основні знаряддя невербальної комунікації	Робота в малих групах щодо проблем різних форм невербальної комунікації
<i>Тема 4.</i> Текст як цілісна мовленнєва одиниця, його прагматика, семантика й форма	<i>Завдання 1.</i> Визначити поняття тексту з точки зору лінгвістики та семіотики	Робота в малих групах з метою визначення поняття тексту як культурної універсалії

1	2	3
Тема 5. Дискурсивні властивості тексту	Завдання 1. Розглянути типологію дискурсу	Робота в малих групах з метою визначення дискурсу як досвідного варіанту лінгвосеміотичної діяльності
Тема 10. Семіотика тексту в медійному дискурсі	Завдання 1. Проаналізувати жанри медійних текстів	Семінар-дискусія "Інтерпретація медійного тексту як знаку"
Тема 11. Семіотика тексту в рекламному дискурсі	Завдання 1. Визначити роль аудіо і відеоряду у рекламі	Семінар-дискусія "Інтерпретація рекламного тексту як знака"

9. Методи контролю

Система оцінювання сформованих компетентностей (див. табл. 2.1) у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту зарахувати дисципліну, – 60 балів);

модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий / семестровий контроль, що проводиться у формі заліку відповідно до графіка навчального процесу.

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

- активна робота на лекційних заняттях;
- активна участь у виконанні практичних завдань;
- активна участь у дискусії, презентації матеріалу, виконанні робіт на практичних заняттях;

підготовка індивідуального творчого проекту;
експрес-опитування.

Модульний контроль із цієї навчальної дисципліни проводиться у формі колоквіуму. **Колоквіум** – це форма перевірки й оцінювання знань студентів у системі освіти у вищих навчальних закладах. Проводиться як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача. Колоквіум здається у вигляді індивідуального творчого проекту.

Підсумковий / семестровий контроль проводиться у формі заліку наприкінці семестру вивчення дисципліни.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Оцінювання знань, умінь та навичок студента під час практичних занять проводиться за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;
ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

вміння поєднувати теорію з практикою під час розгляду виробничих ситуацій, розв'язанні завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності індивідуального завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. Під час оцінювання індивідуальних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів. Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних заняттях.

Порядок підсумкового контролю з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення заліку. Залік є результатом накопичення балів протягом семестру.

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової / семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: *"60 і більше балів – зараховано"*, *"59 і менше балів – не зараховано"* та заноситься у залікову *"Відомість обліку успішності"* навчальної дисципліни. У випадку отримання менше 60 балів студент обов'язково складає залік після закінчення екзаменаційної сесії у встановлений деканом факультету термін, але не пізніше двох тижнів після початку семестру. У випадку повторного отримання менше 60 балів декан факультету призначає комісію у складі трьох викладачів на чолі із завідувачем кафедри та визначає термін перескладання заліку, після чого приймається рішення відповідно до чинного законодавства: *"зараховано"* – студент продовжує навчання за графіком навчального процесу, а якщо *"не зараховано"*, тоді декан факультету пропонує студенту повторне вивчення навчальної дисципліни протягом наступного навчального періоду самостійно.

9.1. Приклад підсумкової контрольної роботи

Робота складається з двох частин: теоретичні питання (за трьома модулями) та написання есе.

Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця

Освітній рівень "бакалавр"

Навчальна дисципліна *"Семіотика медіатексту в контексті семантики культури"*

Підсумкова контрольна робота

Завдання № 1.

Типи знаків та знакових систем як предмет дослідження семіотики.

Завдання № 2.

Проблема значення і смислу тексту.

Завдання № 3.

Жанри медійних текстів.

Завдання № 4.

Есе на тему "Мистецтво в рекламі як семіотична форма маніпуляції свідомістю споживача".

Критерії оцінювання підсумкового контролю наведено в таблиці 9.1.

Таблиця 9.1

Критерії оцінювання підсумкової контрольної роботи

Номер запитання	Кількість балів	Елементи оцінювання
1	2	3
1 (змістовне запитання)	3 бали	3 бали – студент вміє грамотно визначати основні поняття, розуміє їхню сутність та специфіку, що дозволило йому правильно і повністю розкрити запитання, помилки відсутні
		2 бали – студент вміє грамотно визначати основні поняття, розуміє їхню сутність та специфіку, що дозволило йому правильно розкрити запитання, але студент припустився 2 – 3 неточностей
		1 бал – студент розуміє та вміє використовувати основні поняття з дисципліни, що дозволило частково розкрити запитання, але студент припустився 4 і більше помилок
2 (змістовне запитання)	3 бали	3 бали – студент вміє грамотно визначати основні поняття, розуміє їхню сутність та специфіку, що дозволило йому правильно й повністю розкрити запитання, помилки відсутні
		2 бали – студент вміє грамотно визначати основні поняття, розуміє їхню сутність та специфіку, що дозволило йому правильно розкрити запитання, але студент припустився 2 – 3 неточностей
		1 бал – студент розуміє та вміє використовувати основні поняття з дисципліни, що дозволило частково розкрити запитання, але студент припустився 4 і більше помилок

1	2	3
3 (змістовне питання)	3 бали	3 бали – студент вміє грамотно визначати основні поняття, розуміє їхню сутність та специфіку, що дозволило йому правильно й повністю розкрити запитання, помилки відсутні
		2 бали – студент вміє грамотно визначати основні поняття, розуміє їхню сутність та специфіку, що дозволило йому правильно розкрити запитання, але студент припустився 2 – 3 неточностей
		1 бал – студент розуміє та вміє використовувати основні поняття з дисципліни, що дозволило частково розкрити запитання, але студент припустився 4 і більше помилок
4 (творче запитання)	3 бали	3 бали – студент здатен визначати поняття чітко й зрозуміло відповідно до заданої теми, грамотно використовувати прийоми порівняння й узагальнення для аналізу взаємозв'язку понять і явищ, обґрунтовано інтерпретувати текстову інформацію, давати особисту оцінку проблеми; уміти висловлюватися ясно й зрозуміло, логічно доводити свою думку; тези, що висуваються, супроводжувати грамотною аргументацією; уміти наводити різні точки зору та оцінювати їх; загальна форма викладу матеріалу відповідає жанру; помилки відсутні або несуттєві
		2 бали – студент здатен визначати поняття чітко й зрозуміло відповідно до заданої теми, грамотно використовувати прийоми порівняння й узагальнення для аналізу взаємозв'язку понять і явищ, обґрунтовано інтерпретувати текстову інформацію, давати особисту оцінку проблеми; уміти висловлюватися ясно й зрозуміло, логічно доводити свою думку; тези, що висуваються, супроводжувати аргументацією; загальна форма викладу матеріалу відповідає жанру; втім присутні 1 – 2 помилки
		1 бал – студент здатен визначати поняття відповідно до заданої теми, використовувати прийоми порівняння й узагальнення для аналізу взаємозв'язку понять і явищ, обґрунтовано інтерпретувати текстову інформацію, давати особисту оцінку проблеми; уміти висловлюватися ясно й зрозуміло, логічно доводити свою думку; загальна форма викладу матеріалу та його інтерпретація відповідають жанру, однак присутні 3 – 4 помилки

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей студентів денної форми навчання наведена в табл. 10.1.

Таблиця 10.1

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей

Професійні компетентності	Навчальний тиждень	Години	Форми навчання	Рівень сформованості компетентностей				
				Форми контролю	Максимальний бал			
1	2	3	4	5	6			
Змістовий модуль 1. Загальні відомості про семіотику					100,00			
Оволодіння понятійним апаратом теорії семіотики для вирішення професійних задач	Вивчення основних сучасних теоретичних підходів до осмислення феноменів семіотики	1	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Предмет, задачі й місце семіотики в системі наук	Аудиторна групова робота	1
			СРС		Підготовка до занять	Пошук, підбір й огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до практичного заняття	Перевірка домашніх завдань	–
	Розуміння процесу функціонування лінгвістичних і паралінгвістичних засобів комунікації	2	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Лінгвосеміотика і паралінгвістика	Аудиторна групова робота	1
				2	Практичне заняття	Робота в малих групах щодо вирішення проблемних питань з теорії семіотики	Активна робота на парі	3
			СРС	2	Підготовка до занять	Пошук, підбір й огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до практичного заняття	Перевірка домашніх завдань	–
	Навички критичного оцінювання наукових джерел з питань семіотики	3	Ауд.	2	Лекція	Тема 3. Знак та його аспекти: прагматика, семантика і синтактика (форма)	Аудиторна групова робота	1
				2	Практичне заняття	Робота в малих групах щодо проблем різних форм невербальної комунікації	Активна робота на парі	3
			СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір й огляд літературних джерел за заданою тематикою	Перевірка домашніх завдань	–

Продовження табл. 10.1

1	2	3	4		5	6		
Змістовий модуль 2. Текст як знак								
Вміння логічно правильно, аргументовано будувати усне та писемне мовлення в основних прагмафункціональних дискурсах	Розвиток аналітичних здібностей, здатності обґрунтувати власну позицію з питань семіотики	4	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Текст як цілісна мовленнєва одиниця, його прагматика, семантика й форма	Аудиторна групова робота	1
				2	Практичне заняття	Робота в малих групах над визначенням проблеми прагматики, семантики й форми знака	Активна робота на парі	3
			СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір й огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка творчого завдання	Перевірка домашніх завдань	–
	Уміння ідентифікувати дискурсивні ознаки текстів	5	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Дискурсивні властивості тексту	Аудиторна групова робота	1
				2	Практичне заняття	Робота в малих групах з метою визначення поняття тексту як культурної універсалії	Активна робота на парі	3
			СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір й огляд літературних джерел за заданою тематикою	Перевірка домашніх завдань	–
		6	Ауд.	2	Лекція	Тема 6. Семантика тексту	Аудиторна групова робота	1
				4	Практичне заняття	Робота в малих групах з метою визначення дискурсу як досвідного варіанту лінгвсеміотичної діяльності	Активна робота на парі	3
			СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір й огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка творчого проекту	Перевірка домашніх завдань	–
		7	Ауд.	2	Лекція	Тема 7. Стилiстичні властивості суспільно-політичного тексту	Аудиторна групова робота	1
				2	Практичне заняття	Робота в малих групах Творчий проект-презентація	Активна робота на парі Захист творчого проекту	3 6
			СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір й огляд літературних джерел за заданою тематикою	Перевірка домашніх завдань	–

1	2	3	4	5	6			
Змістовий модуль 3								
Суспільно-політичний текст у культурі сучасного медіапростору								
Здатність створювати унікальний рекламний та PR-продукт з урахуванням соціологічних досліджень та психології сприйняття його цільовою аудиторією	Знання сутнісних складових та їх ознак у сучасному медіапросторі	8	Ауд.	2	Лекція	Тема 8. Медіапростір і характерні ознаки інформаційного суспільства: інфотаймент, маніпуляція, суспільна думка	Аудиторна групова робота	1
				2	Практичне заняття	Кейс-стадії – оцінка особливостей стилістичної структури суспільно-політичного тексту	Активна робота на парі	3
			СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір й огляд літературних джерел за заданою тематикою	Перевірка домашніх завдань	–
	Оволодіння навичками застосування методики семіотичного аналізу текстів різних прагмафункціональних дискурсів (політичний текст)	9	Ауд.	2	Лекція	Тема 9. Семіотика тексту в політичному дискурсі	Аудиторна групова робота	1
				4	Практичне заняття	Імітаційний тренінг з навичок маніпуляції аудиторією	Активна робота на парі	3
			СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір й огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка творчого завдання	Перевірка домашніх завдань	–
	Оволодіння навичками застосування методики семіотичного аналізу текстів різних прагмафункціональних дискурсів (медійний текст)	10	Ауд.	2	Лекція	Тема 10. Семіотика тексту в медійному дискурсі	Аудиторна групова робота	1
				2	Практичне заняття	Семинар-дискусія "Інтерпретація публіцистичного тексту як знака"	Активна робота на парі	3
				2	Практичне заняття	Захист творчого завдання	Активна робота на парі	5
			СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір й огляд літературних джерел за заданою тематикою	Перевірка домашніх завдань	–
	Оволодіння навичками застосування методики семіотичного аналізу текстів різних прагмафункціональних дискурсів (рекламний текст)	11	Ауд.	2	Лекція	Тема 11. Семіотика тексту в рекламному дискурсі	Аудиторна групова робота	1
				2	Практичне заняття	Семинар-дискусія "Інтерпретація медійного тексту як знака"	Активна робота на парі	3
СРС			4	Підготовка до занять	Пошук, підбір й огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка творчого завдання	Перевірка домашніх завдань	–	

Закінчення табл. 10.1

1		2	3		4		5	6
Оволодіння навичками застосування методики семіотичного аналізу текстів різних прагмафункціональних дискурсів	12	Ауд.	2	Практичне заняття	Семинар-дискусія "Інтерпретація рекламного тексту як знака"	Активна робота на парі	3	
					Захист творчого завдання		5	
	13	СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір й огляд літературних джерел за даною тематикою	Перевірка домашніх завдань	–	
					Робота в малих групах	Активна робота на парі	3	
	14	Ауд.	2	Практичне заняття	Робота в малих групах	Активна робота на парі	3	
					Захист творчого завдання		5	
	15	СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір й огляд літературних джерел за даною тематикою	Перевірка домашніх завдань	–	
					Робота в малих групах	Активна робота на парі	4	
	16	Ауд.	2	Практичне заняття	Робота в малих групах	Активна робота на парі	4	
					Захист творчого завдання		6	
	17	СРС	3	Підготовка до занять	Пошук, підбір й огляд літературних джерел за даною тематикою	Перевірка домашніх завдань	–	
					Робота в малих групах	Активна робота на парі	3	
	17	Ауд.	2	Практичне заняття	Робота в малих групах	Активна робота на парі	3	
					Захист творчого завдання		6	
	17	СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір й огляд літературних джерел за даною тематикою	Перевірка домашніх завдань	–	
					Робота в малих групах	Активна робота на парі	3	
Підсумкова контрольна робота								12
Усього годин за модулем			120					100

Розподіл балів у межах тем змістових модулів наведено в табл. 10.2.

Таблиця 10.2

Розподіл балів за темами

Поточне тестування та самостійна робота											Сума	
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3				Підсумкова контрольна робота	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	12	
1	4	4	4	4	4	10	4	4	9	40		

Примітка. T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

Максимальну кількість балів, яку може накопичити студент протягом тижня за формами та методами навчання, наведено в табл. 10.3.

Таблиця 10.3

Розподіл балів за тижнями

Теми змістового модуля			Лекційні заняття	Практичні заняття	Творчий проект	Усього
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Культура як специфічне явище, об'єкт і предмет дослідження	Тема 1	1 тиждень	1	–	–	1
	Тема 2	2 тиждень	1	3	–	4
	Тема 3	3 тиждень	1	3	–	4
Усього за модулем 1			3	6	–	9
Змістовий модуль 2. Комунікація в контексті культури	Тема 4	4 тиждень	1	3	–	4
	Тема 5	5 тиждень	1	3	–	4
	Тема 6	6 тиждень	1	3	–	4
	Тема 7	7 тиждень	1	3	6	10
Усього за модулем 2			4	12	6	22
Змістовий модуль 3. Суспільно-політичний текст в культурі сучасного медіапростору	Тема 8	8 тиждень	1	3	–	4
	Тема 9	9 тиждень	1	3	–	4
	Тема 10	10 тиждень	1	3	5	9

1	2	3	4	5	6	7
	Тема 11	11 тиждень	1	3	–	4
		12 тиждень		3	5	8
		13 тиждень	–	3	–	3
		14 тиждень	–	3	5	8
		15 тиждень	–	4	–	4
		16 тиждень	–	4	6	10
		17 тиждень	–	3	–	3
Усього за модулем 3			4	32	21	57
Підсумкова контрольна робота						12
Усього			11	50	27	100

Підсумкову оцінку з навчальної дисципліни визначають відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 10.4).

Таблиця 10.4

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

Оцінки за цією шкалою заносять до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента й іншої академічної документації.

11. Рекомендована література

11.1. Основна

1. Анатомия рекламного образа. – Санкт-Петербург : Питер, 2004. – 224 с.
2. Байбурин А. К. Семиотические аспекты функционирования вещей / А. К. Байбурин // Этнографическое изучение знаковых средств культуры. – Ленинград : Наука, 1989. – 300 с.
3. Бахтин М. М. Проблема текста в лингвистике, филологии и других гуманитарных науках: Опыт философского анализа / М. М. Бахтин // Эстетика словесного творчества. – Москва, 1979. – 424 с.
4. Бацевич Ф. С. Філософія мови: Історія лінгвофілософських учень : підручник / Ф. С. Бацевич. – Київ : ВЦ "Академія", 2008. – 240 с.
5. Бодрийяр Ж. Симулякры и симуляция / Ж. Бодрийяр // Философия эпохи постмодерна. – Минск : Красико-принт, 1996. – 896 с.
6. Гринев-Гриневиц С. В. Основы семиотики : учеб. пособ. / С. В. Гринев-Гриневиц, Э. А. Сорокина. – Москва : Флинта: Наука, 2012. – 256 с.
7. Ділі Дж. Основы семіотики / Дж. Ділі. – Львів : Арсенал, 2000. – 232 с.
8. Карпов А. О. Дискурс и смысл / А. О. Карпов // Человек. – 2007. – № 5. – С. 130–136.
9. Кочерган М. П. Загальне мовознавство : підручник / М. П. Кочерган. – Київ : ВЦ "Академія", 2006. – 284 с.
10. Крейдлин Г. Е. Семиотика, или Азбука общения : учеб. пособ. / Г. Е. Крейдлин, М. А. Кронгауз. – Москва : Флинта: Наука, 2004. – 239 с.
11. Кристева Ю. Избранные труды: разрушение поэтики / Ю. Кристева. – Москва : "Российская политическая энциклопедия", 2004. – 656 с.
12. Культурология. XX век. Словарь в 2-х т. – Москва : "Российская политическая энциклопедия", 2007. – 1184 с.
13. Леви-Стросс К. Путь масок / К. Леви-Стросс. – Москва : Республика, 2000. – 399 с.
14. Лекомцева М. И. Устройство языка / М. И. Лекомцева. – Москва : Объединенное Гуманитарное Издательство, 2007. – 592 с.
15. Лосев А. Ф. Проблема символа в реалистическом искусстве / А. Ф. Лосев. – 2-е изд., испр. – Москва : Искусство, 1995. – 320 с.

16. Лотман Ю. М. Семиосфера / Ю. М. Лотман. – Санкт-Петербург : Искусство-СПб, 2001. – 337 с.
17. Мартин Бронуэн. Словарь семиотики / Б. Мартин, Ф. Рингхэм ; пер. с англ. Д. В. Сичинавы. – Москва : Либроком, 2010. – 256 с.
18. Мечковская Н. Б. Семиотика: Язык. Природа. Культура: Курс лекций : учеб. пособ. для вузов / Н. Б. Мечковская. – Москва : Академия, 2004. – 428 с.
19. Пропп В. Я. Исторические корни волшебной сказки / В. Я. Пропп. – Ленинград, 1986. – 361 с.
20. Соломоник А. Б. Философия знаковых систем и язык / А. Б. Соломоник. – Минск : МЕТ, 2002. – 404 с.
21. Соломоник А. Б. Язык как знаковая система: [монография] / А. Б. Соломоник. – Москва : Либроком, 2010. – 304 с.
22. Степанов Ю. С. В трехмерном пространстве языке: Семиотические проблемы лингвистики, философии и искусства / отв. ред. В. П. Нерознак / Ю. С. Степанов. – изд. 2-е. – Москва : Книжный дом "ЛИБРОКОМ", 2010. – 256 с.

11.2. Додаткова

23. Агеев В. Семиотика / В. А. Агеев. – Москва : Издательство "Весь Мир", 2002. – 256 с.
24. Барт Р. Избранные работы. Семиотика. Поэтика / Р. Барт. – Москва : Прогресс, 1989. – 616 с.
25. Барт Р. Мифологии / Р. Барт. – Москва : изд-во им. Сабашниковых, 2004. – 320 с.
26. Барт Р. Система моды. Статьи по семиотике культуры / Р. Барт. – Москва : изд-во им. Сабашниковых, 2005. – С. 29–356.
27. Бауэр В. Энциклопедия символов / В. Бауэр и др. – Москва : "Золотой Век", 1995. – 399 с.
28. Бахтин М. М. Проблема текста. Опыт философского анализа / М. М. Бахтин // Вопросы литературы. – 1976. – № 10. – С. 119–132.
29. Выготский Л. С. Психология искусства / Л. С. Выготский. – Москва : Искусство, 1986. – 573 с.
30. Глотова Г. А. Человек и знак. Семиотико-психологические аспекты онтогенеза человека / Г. А. Глотова. – Свердловск : изд-во УГУ, 1990. – 256 с.

31. Григорьева Е. Эмблема. Очерки по теории и прагматике регулярных механизмов культуры / Е. Григорьева. – Москва, 2005. – 316 с.
32. Добросклонская Т. Г. Язык средств массовой информации / Т. Г. Добросклонская // Учебное пособие. – Москва : КДУ, 2008. – 116 с.
33. Иванов В. И. Избранные труды по семиотике и истории культуры / В. И. Иванов. – Т. 1, Москва, 1999. – 912 с.
34. Зелинский С. А. Манипуляции массами и психоанализ / С. А. Зелинский. – Санкт-Петербург : Скифия, 2008. – 248 с.
35. Кара-Мурза С. Г. Манипуляция сознанием / С. Г. Кара-Мурза. – Москва : Алгоритм, 2004. – 528 с.
36. Керлот Х. Словарь символов / Х. Керлот. – Москва : REFL-book, 1994. – 608 с.
37. Кнабе Г. Семиотика культуры / Г. Кнабе. – Москва : РГГУ, 2005. – 63 с.
38. Лотман Ю. М. Семиотика кино и проблемы киноэстетики / Ю. М. Лотман. – Таллин : изд. "Ээсти Раамат", 1973. – 139 с.
39. Лотман Ю. Тезисы к семиотике русской культуры // Лотман и тартусско-московская семиотическая школа. – Москва : РГГУ, 1994. – 560 с.
40. Лотман Ю. М. Между эмблемой и символом // Лотмановский сборник. вып. 2. – Москва : РГГУ, 1997. – 861 с.
41. Лотман Ю. М. Об искусстве / Ю. М. Лотман. – Санкт-Петербург : Искусство, 1998. – С. 14–288.
42. Мамардашвили М. К. Символ и сознание: Метафизические рассуждения о сознании, символическом и языке / М. К. Мамардашвили, А. М. Пятигорский. – Москва : Языки русской культуры, 1999. – 224 с.
43. Махлина С. Т. Семиотика культуры и искусства : слов.-справ. в 2-х кн. / С. Т. Махлина. – Санкт-Петербург : Композитор, 2003. – 268 с.
44. Махлина Т. В. Семиотика культуры повседневности / Т. В. Махлина. – Санкт-Петербург : Алетейя, 2009. – 232 с.
45. Михайлова В. А. Теорія і практика реклами. Підручник / за ред. В. В. Тулупова / В. А. Михайлова. – Санкт-Петербург : Изд-во Михайлова В. А., 2006. – 528 с.
46. Пирс Ч. С. Логические основания теории знаков / Ч. С. Пирс. – Санкт-Петербург, 2000. – 352 с.
47. Почепцов Г. Г. Семиотика / Г. Г. Почепцов. – Москва : Рефл-бук; Киев: Ваклер, 2002. – 430 с.

48. Розин В. Семиотические исследования / В. Розин. – Санкт-Петербург : Университетская книга, 2001. – 256 с.
49. Семиотика: курс лекций : учеб. пособ. для вузов / Е. С. Никитина. – Москва : Акад. проект: Трикста, 2006. – 528 с.
50. Семиотика и авангард: антология / под общ. ред. Ю. С. Степанова. – Москва : Акад. проект: Культура, 2006. – 1168 с.
51. Серажим К. С. Текст як основний інструмент масової комунікації // Актуальні питання масової комунікації / гол. ред. проф. В. Різун. – Київ : Інститут журналістики КНУ, 2000. – Вип. 1. – С. 19–22.
52. Соломоник А. Семиотика и лингвистика / А. Соломоник. – Москва : Мол. гвардия, 1995. – 345 с.
53. Тодоров Ц. Теория символа / Ц. Тодоров. – Москва, 2002. – 427 с.
54. Филимонов С. Л. Символ и его роль в коммуникации / С. Л. Филимонов // Философия и общество. – 2000. – № 4. – С. 154–158.
55. Шейнина Е. Я. Энциклопедия символов / Е. Я. Шейнина. – Харьков : ООО "Торсинг", 2002. – 591 с.
56. Эко У. Отсутствующая структура. Введение в семиологию / У. Эко. – Санкт-Петербург : ТОО ТК "Петрополис", 1998. – 432 с.
57. Эпштейн М. Тело на перекрестке времен. К философии осязания / М. Эпштейн // Вопросы философии. – 2005. – № 8. – С. 35–54.
58. Юнг К. Г. Человек и его символы / К. Г. Юнг. – Москва : Медков, 2016. – 352 с.

11.3. Електронні ресурси

1. Семіотичний аспект аналізу тексту [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1813>.
2. Web-сайт "Лингвистика. Семиотика. Культура." – Режим доступа : <http://www.mling.ru>.
3. Соломоник А. Несоответствие между онтологией и семиотической реальностью (к философским основам семиотики) [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.countries.ru/library/semiotic/two_realities.htm, свободный.

Додатки

Додаток А

Таблиця А.1

Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни "Семіотика медіатексту в контексті семантики культури" за Національною рамкою кваліфікацій України

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Пререквізити	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Предмет, задачі й місце семіотики в системі наук					
Вивчення основних сучасних теоретичних підходів до осмислення феноменів семіотики	Сутність поняття семіотика	Знання підходів до осмислення феноменів семіотики	Вміння залучати сучасні теоретичні підходи до осмислення феноменів семіотики	Вміння працювати у команді, презентувати результати	Відповідальність за визначені пріоритети в теоретичному осмисленні культурних явищ
Тема 2. Лінгвосеміотика й паралінгвістика					
Розуміння процесу функціонування лінгвістичних і паралінгвістичних засобів комунікації	Сутність понять лінгвістики й паралінгвістики	Знання процесів функціонування лінгвістичних і паралінгвістичних засобів комунікації	Вміння розрізняти поняття лінгвістика й паралінгвістика	Презентувати факти і приклади різниці між лінгвістикою й паралінгвістикою	Відповідальність за коректність представленої інформації
Тема 3. Знак та його аспекти: прагматика, семантика і синтактика (форма)					
Навички критичного оцінювання наукових джерел з питань прагматики, семантики і синтактики знака	Сутність поняття знак	Знання основних аспектів знаку	Вміння диференціювати аспекти знаку	Презентувати результати самостійного вивчення теоретичного питання	Самостійно обстоювати певну позицію та відповідати за її коректність і адекватність

1	2	3	4	5	6
Тема 4. Текст як цілісна мовленнєва одиниця, його прагматика, семантика й форма					
Розвиток аналітичних здібностей, здатності обґрунтувати власну позицію з питань семіотики	Сутність поняття текст	Знання про прагматику, семантику й синтактику тексту	Вміння обґрунтувати власну позицію з теорії тексту	Ефективно формувати комунікаційну стратегію	Самостійно приймати аргументоване рішення щодо обрання власної точки зору на проблему тексту в сучасній науці
Тема 5. Дискурсивні властивості тексту					
Уміння ідентифікувати дискурсивні ознаки текстів	Сутність поняття дискурс	Знання підходів до аналізу тексту	Вміння здійснювати якісний дискурсивний аналіз	Презентувати результати власного дослідження	Самостійно обстоювати певну позицію та відповідати за її коректність й адекватність
Тема 6. Семантика тексту					
Уміння ідентифікувати основні поняття щодо стилістичних властивостей текстів різних прагмафункціональних дискурсів	Сутність прагмафункціонального дискурсу	Знання стилістичних властивостей тексту	Вміння провести стилістичний аналіз текстів різних прагмафункціональних дискурсів	Презентувати результати проведеного аналізу	Відповідальність за коректність результатів оцінки комунікативної ситуації
Тема 7. Стилiстичнi властивостi суспiльно-полiтичного тексту					
Уміння ідентифікувати основні поняття щодо стилістичних властивостей суспільно-політичного тексту	Поняття суспільно-політичного тексту	Знання стилістичних властивостей суспільно-політичного тексту	Вміння провести стилістичний аналіз суспільно-політичного тексту	Презентувати результати стилістичного аналізу	Відповідальність за коректність результатів творчої роботи та її креативний потенціал
Тема 8. Медіапростір і характерні ознаки інформаційного суспільства: інфотайммент, маніпуляція, суспільна думка					
Знання сутнісних складових та їхніх ознак у сучасному медіапросторі	Сутність поняття інфотейнменту	Знання основних ознак інформаційного суспільства	Вміння ідентифікувати складові медіапростору	Презентувати результати аналізу основних ознак медіапростору	Відповідальність за коректність результатів творчої роботи та її креативний потенціал

1	2	3	4	5	6
Тема 9. Семіотика тексту в політичному дискурсі					
Оволодіння навичками застосування методики семіотичного аналізу текстів різних прагмафункціональних дискурсів (політичний текст)	Поняття тексту політичного дискурсу	Знання методики семіотичного аналізу політичного тексту	Вміння провести семіотичний аналіз суспільно-політичного тексту	Презентувати результати семіотичного аналізу суспільно-політичного тексту	Відповідальність за коректність результатів творчої роботи та її креативний потенціал
Тема 10. Семіотика тексту в медійному дискурсі					
Оволодіння навичками застосування методики семіотичного аналізу текстів різних прагмафункціональних дискурсів (медійний текст)	Поняття медійного тексту	Знання методики семіотичного аналізу медійного тексту	Вміння провести семіотичний аналіз медійного тексту	Презентувати результати семіотичного аналізу медійного тексту	Відповідальність за коректність результатів творчої роботи та її креативний потенціал
Тема 11. Семіотика тексту в рекламному дискурсі					
Оволодіння навичками застосування методики семіотичного аналізу текстів різних прагмафункціональних дискурсів (рекламний текст)	Поняття рекламного тексту	Знання методики семіотичного аналізу рекламного тексту	Вміння провести семіотичний аналіз суспільно-рекламного тексту	Презентувати результати семіотичного аналізу рекламного тексту	Відповідальність за коректність результатів творчої роботи та її креативний потенціал

Зміст

Вступ.....	3
1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	4
3. Програма навчальної дисципліни	7
4. Структура навчальної дисципліни.....	10
5. Теми та плани практичних занять	11
5.1. Приклади типових практичних завдань за темами.....	14
6. Самостійна робота	14
6.1. Контрольні запитання для самодіагностики	17
7. Індивідуально-консультативна робота	21
8. Методи навчання	21
9. Методи контролю	25
9.1. Приклад підсумкової контрольної роботи	27
10. Розподіл балів, які отримують студенти	30
11. Рекомендована література.....	36
11.1. Основна	36
11.2. Додаткова	37
11.3. Електронні ресурси	39
Додатки.....	40

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

СЕМІОТИКА МЕДІАТЕКСТУ В КОНТЕКСТІ СЕМАНТИКИ КУЛЬТУРИ

**Робоча програма
для студентів спеціальності 061 "Журналістика"
першого (бакалаврського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладач **Присяник** Оксана Петрівна

Відповідальний за видання *К. В. Ярецько*

Редактор *О. І. Черненко*

Коректор *Н. В. Грінченко*

План 2018 р. Поз. № 216 ЕВ. Обсяг 44 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*